

Ko se je vrnil, je držal v rokah še neodprto pismo v črnoobrobljenem zavitku.

»Kaj je vse lahko v tem pismu! Pomisli — od Karle je. Črn rob krog njega — in vendar sem še včeraj dobil njen zadnji list!«

»Morda ji je kaka teta umrla,« sem dejal malomarno.

Štefan je odprl list in ga naglo preletel. Počasi ga je nato zganil, počasi vtaknil v žep in počasi se okrenil k meni.

»Kaj je?« sem vprašal.

»Gospoda Podlogarja je pedsnočnim zadela kap.«

Tako kratko in suho se je to slišalo iz Štefanovih ust, a vendar sem čutil, da ga je novica nadvse prevzela.

Molče sva odšla.

Lep dan je bil zunaj. Celo kameniti učeni možje nad pročeljem vseučilišča, ki so vso zimo mračni in zamišljeni prezebali tam gori, so se veselili pomladi, zakaj sv. Avguštinu je bil sedel kos na knjigo v roki in odžvižgaval tovarišu, ki se je razgledoval z Aristotelove učene glave.

Pokoren pa je bil ves žalosten, ko mi je začel govoriti: »Kakor silna, črna pest se je dvigalo vedno nekaj nad menoj in nad mojo ljubeznijo. Zdaj je zamahnila in udarila prvič in prvi, ki je padel, je Karlin oče. Bog mu daj dobro, toda meni je napravil slabo uslugo, da je umrl.«

»Zakaj?« sem ugovarjal jaz.

»Zdaj so škrjančki brez gnezda. Dokler je živel Podlogar, je bil penzija, je bil denar in živel so. Zdaj je vsega tega konec. Drugega nimajo kakor pohištvo in kake krajcarje, s katerimi pokopljejo očeta in plačajo stanovanje prve mesece. In potem? Ali bodo živeli od revščine, ki jo bo dobivala mati iz cesarske kase? Poezijo moje ljubezni ubije kruta realnost in vprašanje po kruhu. — Kruh je prvo! — je pridigal rajni

SLOVENSKO-HRVAŠKI KATOLIŠKI SHOD:
POLJAKI V NARODNIH NOŠAH.

Podlogar. In prav je pravil. Jaz ga nimam, Karla ga nima . . . Škrjančki niso še godni, Karla ne more prislužiti niti vinarja, če ne gre za deklo — nad nama se reži skrb za bodočnost . . .«

»Ljubezen vse premaža,« sem ga tolažil.

»Ne vem . . . Težko mi je v srcu in vem, da tudi Karla vidi vse to kakor jaz. Morda celo še pametneje, globokeje. In zato je poleg svoje bridkosti po očetu zavoljo najine ljubezni gotovo tako žalostna ali še bolj kakor jaz. Meni ni več strpeti. Zvečer se odpeljem v domovino. Podlogar bo sicer že v grobu, ko pridem, a dekleta moram poto-lažiti, moram mu pokazati zaupanje in moč, ki bi morala žareti v mojem srcu kakor solnce, a je, žal, le kresnica, ki pade lahko vsak hip na grobljo ob cesti . . .«

»Počakaj še par dni, da odideva skupaj!«

Toda zaman. Tisti večer že ga je odnesel vlak na jug.

* * *

Čez štirinajst dni sem se v domovini izprehajal v zgodnjem večeru, prvem v maju, s Karlo in s Štefanom po mestnem drevoredu.

Nebo je temnelo, na zapadu je žalovala temno-rdeča zarja za solncem, in kakor bi se bila vžgala iz žareče neskončnosti, se je iskrila tam daleč večernica. Reka ob aleji je pritajeno šumela, s kostanjev, ki so njih cvetovi prezgodaj že ugašali, so padali beli cvetni lističi kakor sneženi kos-miči in krili tla z mehko, belo preprogo.

Ob meni je stopala Karla v žalni obleki. Pod širokim, črnim klobukom je bledeel njen obraz, v njenem glasu je še žalovala bridkost preteklih dni, njena levica se je trudno oklepala Štefanove des-nice.

Pokoren je pa govoril. Trd, neusmiljen je bil njegov glas, ki je hotel z njim prevariti samega sebe in svoje dekle.

»Štiri leta so še pred nama, Karla, ali celo več . . . Pomisli, ta dolgi čas! In v teh letih moram

SLOVENSKO-HRVAŠKI KATOLIŠKI SHOD:
SLOVENSKI RUDARJI IZ NEMČIJE.